Meertaligheid in je NT2-les

Landelijke studiedag LOWAN 2026

Definitie van meertaligheid

We noemen een individu meertalig als …

- als ze de *competentie* hebben om meer dan één taal (of taalvariëteit) te begrijpen en/of te produceren (dat kan op verschillende niveaus, dus niet alle talen hoeven even sterk verworven te zijn), en/of
- als zij van meerdere talen (of taalvariëteiten) regelmatig *gebruikmaken*, wanneer de context daarom vraagt, en/of
- als zij zich *identificeren* met verschillende taalgemeenschappen.

Van Beuningen & Polišenská (2023, p. 28)

De ijsberg van Cummins

De definitie van meertaligheid is gebaseerd op deze theorie. De zichtbare toppen boven het water zijn de verschillende talen. Ze rusten op een onzichtbare gemeenschappelijke basis onder water: een centraal talenreservoir.

Alle kennis en vaardigheden (bijvoorbeeld abstract denken, conceptuele kennis) die een kind in een of meerdere talen leert, worden opgeslagen in dit reservoir. Alle talen putten hieruit. Als je dus al concepten en kennis hebt verworven in je thuistaal (bv. je kent het concept boek en het woord voor boek), kan je een nieuwe taal sneller oppikken omdat je dan enkel nog de nieuwe woorden (labels) moet leren.

Als een kind een nieuwe taal leert, bouwt het verder op die bestaande basis van kennis en vaardigheden. Dit betekent dat een stevige basis in de thuistaal een stevige basis vormt voor het leren van andere talen.

Praktische ideeën voor in je les

1 Laat leerlingen een taalportret of taalkaart maken
Kijk voor voorbeelden op https://lt-tijdschriften.nl/ojs/index.php/ltm/article/view/2262/1822

2 Maak een woordweb.
Schrijf in het midden van het woordweb een Nederlands woord. Leerlingen bedenken daarbij bijpassende woorden in de thuistaal. Daarna schrijf je de Nederlandse woorden erbij en vul je gezamenlijk aan met woorden in de doeltaal.
Wie woorden in de te leren taal weet, kan die uiteraard ook in die taal erbij schrijven.

Je kunt ook een woordweb maken met een onbekend concept, zoals Koningsdag.

3 Voer een gesprek over talen
Bied een nieuw grammaticaal onderwerp aan en vraag of dit ook in de thuistaal voorkomt en zo ja, hoe. Zo worden leerlingen zich ervan bewust van de overeenkomsten en verschillen.

4 Overleggen in de thuistaal
Het is altijd goed om leerlingen even in de thuis te laten overleggen om bijvoorbeeld tot een antwoord of een oplossing te laten komen.

5 Zet de placematmethode in
Kijk voor meer informatie over de Placematmethode in Actief met Taal.

Stel een vraag, passend bij het thema. Bijvoorbeeld: *Je zus wil een huisdier. Wat zijn voor- en nadelen van een huisdier?* De leerlingen bedenken in stilte ideeën en noteren deze in de thuistaal in hun eigen vak. Ze overleggen in de thuistaal of in de doeltaal (het Nederlands) over de verschillende voor- en nadelen. Ze komen tot een top-3 van voordelen en nadelen en schrijven die in het Nederlands in het midden van de placemat.

6 Een schrijfplan maken
Geef een schrijfopdracht aan je leerlingen. Laat leerlingen vervolgens brainstormen in de thuistaal. Ze noteren wat belangrijke woorden (en eventueel iets over de structuur van de tekst). Aan de hand daarvan bedenken ze de benodigde Nederlandse woorden en zinnen. Tot slot schrijven ze de Nederlandse tekst.

We wensen je veel succes en plezier in je lessen!

Vita Olijhoek & Anja Valk

Auteurs van *Praktisch didactisch – Adviezen voor de NT2-docent*

De gegeven workshop hoort bij een recente aanvulling op het boek die op de online omgeving van het boek te vinden is.